

Lékaři a léčitelé aneb *Primum non nocere!* (Hlavně neublížovat!)

Z časopisu *Meduňka*

Prof. RNDr. Anna Strunecká, DrSc., je členkou řady zahraničních vědeckých společností, např. Americké fyziologické společnosti, vědecké rady Amerického biografického ústavu (který ji v roce 1995 ocenil diplomem jako Ženu roku), redakční rady časopisu New in Physiological Sciences (USA) a dalších. Publikovala více než 150 vědeckých prací. Působí na katedře fyziologie a vývojové biologie přírodovědecké fakulty UK. Je spoluautorkou knihy Neopovinné rozjímání (s podtitulem Přijme věda duchovní rozměr našeho života?) a autorkou pěti odborných skript, z nichž Integrativní fyziologii člověka ocenil Spolek skeptiků Sisyfos v roce 1999 Stříbrným bludným balvanem. Názory svérázné vědkyně Prof. Strunecké, která patří mezi stálé autory Meduňky, přinášejí zajímavý pohled i na léčitelství.

Česká republika s 10 miliony obyvatel má asi 36 tisíc lékařů. K registraci jako lidový léčitel se v první polovině 90. let přihlásilo 35 tisíc osob. Jejich schopnosti léčit nepoznáme ani podle vzdělání, ani podle toho, zda jsou vegetariáni, nebo zda pracují zadarmo. Objektivním kritériem jsou jejich výsledky. Kdo je však schopen a ochoten provádět objektivní hodnocení? (Právě na tom zatím ztroskotaly veškeré snahy léčitelů o založení profesní organizace – pozn. red.).

LIDOVÉ LÉČITELSTVÍ

je tradičně spojováno s léčením bylinami a přírodními produkty.

Léčení bylinami jako doplněk oficiální terapie není zpravidla lékaři výrazně odmítáno, nicméně jejich znalosti o léčivých bylinách, ve škole nevyučované, nebývají na patřičné výši. O mocném působení léčivých bylin existuje velmi mnoho literatury. Je možné dostupné informace uložit do pamě-

ti počítače a ten potom sdělí odpovídající možnosti. I takoví „moderní léčitelé“ se v dnešní době objevují. Někteří testují vhodnost bylinných směsí pro konkrétního klienta pomocí virgule. Trh je zaplaven rostlinnými a přírodními produkty, které jsou doporučovány na odstranění určitých symptomů pro každého, kdo je ochoten si je zakoupit.

Zpravidla nikdo nepochybuje o tom, že byliny mají nesmírný léčivý potenciál. Kvalita a působení bylin však závisí na místě jejich pěstování, na počasí, na době jejich sběru, na způsobu jejich zpracování a na použité koncentraci. Byliny obsahují v přírodní formě mnoho známých a chemicky i farmakologicky definovaných sloučenin. Pokud se jejich výběr provádí na základě těchto znalostí a kritérií, jsou byliny používány jako náhražka léků. Nelze však vyloučit možné předávkování, rozdílnou citlivost různých lidí, nebo vznik návyku. Byliny obsahují také velmi mnoho látek, které dosud nebyly stanoveny a jejichž účinky nebyly prostudovány a popsány. Při vhodné volbě byliny pomáhají uvést organismus člověka do harmonie.

ALTERNATIVNÍ MEDICÍNA

Snad nejméně námitek je mezi lékaři ve vztahu k akupunktuře, akupresuře, aurikuloterapii (vpichy jehel do ušního boltce) a reflexní terapii. Tyto metody jsou zpravidla zahrnovány pod pojem alternativní medicína a aplikovány speciálně školenými lékaři. V současné době jsou považovány za doplněk lékařské péče.

Poruchy v energetických drahách - meridiánech - je dnes již možné objektivně změřit pomocí přístrojů. Obrážejí se totiž i v podobě elektrických změn, které je možné měřit v lidském těle na různých úrovních. Aplikace těchto metod potom nespočívá na intuici, ale na znalostech, které jsou mnohdy rovněž podporovány pamětí počítačů. Zatímco pro lékaře představuje ovládnutí některé z uvedených metod alternativní medicíny náročné a dlouholeté studium, vyspělý léčitel poruchy v akupunkturních

bodech a drahách vnímá a cítí. Někteří léčitelé rovněž používají klasickou akupunkturu, aurikuloterapii nebo akupresuru. Fenomenální léčitel však provádí energetické vyrovňávání bodů a dráh působením energie a to buď dotykem, masáží nebo i bez dotyku.

LÉČBA DOTEKEM I BEZ DOTEKU

To, že někteří léčitelé léčí pacienta dotyky rukou nebo pohyby bez dotyku, na vyšším stupni svým přáním, myšlenkou, meditací, nebo modlitbou je oficiální medicínou zcela odmítáno. Jejich působení je spojováno s takovými jevy, jako je intuice, jasnovidnost, telepatie, apod.

Dotekem či bez doteku léčili například kněží a zasvěcenci v dávném Egyptě a v řeckých chrámech, Ježíš, bóddhisattvové v Indii a lámové v Tibetu. Bylo to v dobách a civilizacích, kdy nemoc byla spojována s působením duchovna. Bylo to v dobách, kdy tělo, duše a duch tvořily i v lidských myslích jednotu.

S vývojem materialistické vědy se medicína zcela oddělila od duchovních kořenů nemoci a zaměřila se na léčení symptomů. Oddělila člověka od jeho spojení s nekonečnou kosmickou energií především proto, že ji nikdo zatím nezměřil. Pro přijetí představy o existenci duše, mentální a kosmické energie, přenosu informací na dálku ap. nám v současné době chybějí vědecké důkazy, které by dovolily vyučovat o těchto jevech budoucí lékaře.

LÉČITELÉ A DIAGNOSTIKA

Rozdíl mezi léčitelem a lékařem je na první pohled i laikovi zřejmý při určování diagnózy a příčiny nemoci.

Lékař používá přesné a předepsané metody, často náročné na čas i peníze. Některé mohou být pro pacienta nepříjemné. Pacient zůstává po několik dnů i týdnů v nejistotě a narůstajících obavách.

Léčitel stanoví diagnózu prakticky okamžitě, často bez jediného dotyku. V tom je současně veliká přednost i slabina léčitelů. Ze vzájemného nepochopení může vyplývat i značné nedorozumění mezi lékařem a léčitelem. Léčitel posuzuje člověka jako

celek a mnohdy označí jako primární poruchu něco zcela jiného, než jsou symptomy, které léčí lékař.

Duchovně vyspělý léčitel také vidí a cítí poruchu tam, kde ji ještě není možné diagnostikovat ani biochemicky, ani anatomicky, a která se projeví až po určité době. Taková diagnóza má velkou perspektivu v prevenci nebo v začátku nemoci.

Lékař by si měl být vědom toho, že objektivním kritériem správnosti léčitelovy diagnózy není vždy dosažení shody s oficiální diagnózou, stanovenou lékařem. Léčitel zpravidla vnímá poruchu v lidském energetickém poli. Tak například „energetická díra“ předznamenává možnost vzniku onkologického onemocnění, infarktu, cukrovky, ale i různých diskomfortů, nebo například chronického únavového syndromu.

Interpretace vnímaných a pozorovaných jevů závisí na stupni duchovní vyspělosti a na rozvoji vnímání léčitele, na jeho zkušenostech, intelektu, vzdělání, i na kulturních a historických kořenech společnosti, ve které žije. V počátečních fázích rozvoje mimosmyslového vnímání je proto interpretace pozorovaných jevů značně subjektivní.

Slabinou se může stát léčitelova diagnóza tehdy, když se léčitel pokouší vyslovit diagnózu „odbornou“. Pacientovi pak například sdělí, že má „streptokoka na štítné žláze“, „tělo plné fosforu“, „leukovira na slinivce“ apod. Vyjádření léčitele o tom, že pacientovy „ledviny syntetizují příliš mnoho močoviny“, nebo že jeho „příštítná tělíska špatně ovlivňují koncentraci draslíku“ jsou nesprávná z hlediska současných vědeckých znalostí a oprávněně vyvolávají nedůvěru lékařů ve schopnosti odborně nevzdělaných léčitelů.

Mnozí léčitelé v současné době diagnostikují s použitím virgule. Schopnost práce s virgule má značná část populace, avšak od toho, že někomu reaguje virgule či kyvadélko, je k zodpovědné diagnostice ještě daleko. Takoví „diagnostici“ pak děsí své klienty lokalizací mnoha poruch a v očích lékařů a vědců snižují význam „mimosmyslové“ diagnostiky.

K dosažení fenomenální jednoduchosti včetně schopnosti provádět diagnózu na dálku, vede cesta celkového duchovního růstu, hromadění zkušeností a rozvoje intelektu. V současné době neexistuje možnost

objektivního zobrazení stavu lidského energetického pole a nejdokonalejším indikátorem tak zůstává člověk - „senzibil“.

Nalezení možnosti objektivního vyšetření lidského energetického pole by medicíně otevřelo možnost včasné diagnostiky a prevence mnoha nemocí, které v dnešní době sužují velkou část populace. Jejich pozdější diagnostika a léčení mají nesmírné společenské a ekonomické důsledky a mnohdy představují osobní a rodinné tragédie.

LÉČENÍ LIDSKÉ BYTOSTI

K tomu, abychom mohli začít vážně uvažovat o reálnosti např. Ježíšových „zázračných“ uzdravováních, je třeba pro začátek přijmout alespoň představu lidské bytosti jako množiny energetických polí. Léčitel se stává zprostředkovatelem („kanálem, průplavem“) mezi kosmickou energií a energetickým polem pacienta. Pro energii, používanou k léčení, zde používám pracovní název mentální energie.

Léčení mentální energií, při kterém probíhá interakce energetických polí nemocného a léčitele, považovali ve starém Egyptě za nejvyšší stupeň terapie.

Jakkoliv se to může zdát materialisticky uvažujícímu člověku neuvěřitelné, mentální energií lze například upravit krevní tlak a průtok krve tkáněmi, upravit hormonální nerovnováhu, poruchy v regulaci činnosti trávicího traktu, jater, ledvin, odstranit kaménky ze žlučníku i z močových cest, odstranit migrénu a bolesti trojklanného nervu, urychlit hojení ran a zastavit krvácení.

Je možné tyto fenomény odmítat a tvrdit, že neexistují. Je možné o nich pochybovat. Avšak je také možné pokusit se vlastní zkušeností a zážitkem poznat působení mentální energie.

Umíme změřit krevní tlak, průtok krve orgány, stanovit koncentraci glukózy nebo zobrazit kaménky. Neumíme objektivně zachytit energetické vibrace nebo vyfotografovat bolest. Objektivní posuzování činnosti léčitelů bychom tak mohli přenést do oblastí vědeckého zkoumání.

Účinnost léčení mentální energií a možnosti tzv. mimosmyslové diagnostiky ukazují na to, že bychom se měli pokusit hledat obecné zákonitosti, které by dovolily přiznat místo těmto jevům v systému přírodních a lékařských znalostí. Mohli bychom tak udělat další krok k pochopení příčin nemocí obecně.

NEMOC A UZDRAVOVÁNÍ

Lékař a léčitel se liší ve svém přístupu k pojetí nemoci.

Zatímco současná medicína léčí symptomy nemocí a hledá patogenní činitele na materialistickém podkladě, léčitel vidí nemoc především jako proces vyvolaný narušením harmonie mezi lidským energetickým polem a kosmickou energií.

Narušení této harmonie je především v důsledku toho, že člověk v průběhu vývoje lidské civilizace zapomněl, že je integrovanou součástí kosmu. Nemoc potom může být chápána jako signál, který člověka přivádí k poznání o podstatě své existence za hranicemi fyzického těla. Je tedy zároveň procesem, který je součástí vývoje a duchovního růstu každého člověka.

Poslání a umění léčitele spočívá v tom, aby pomohl odhalit kořeny nemoci a vedl člověka na jeho cestě duchovní evoluce.

Psychologickým a etickým problémem se pro každého léčitele, kterému se otevřou okna do osudů lidí, se stává míra a forma sdělovaných informací. Tento problém se objevuje i v přístupu současné medicíny, která objevy genů a včasné diagnózy umožňuje předvídat pravděpodobnost nemocí. Má však lékař právo sdělovat takovou informaci pacientovi v případě, že medicína neumí nemoc účinně léčit?

Léčitel by měl především pacientovi poskytnout „aktivační“ energii k započatí léčebného procesu a čas, který potřebuje, aby dospěl k určitému poznání.

Pro některé pacienty je tento způsob léčení zajímavý a přitažlivý proto, že se zdá být velmi pohodlný: od léčitele očekávají, že je rychle a bezbolestně zbaví problémů, které si mnohdy způsobili svým způsobem života po dlouhá léta.

Avšak současně s tím, že člověk chce, aby mu tyto síly pomohly, je zapotřebí, aby on sám začal pohlížet na svoji nemoc trochu jiným způsobem.

Nestačí nahradit či doplnit chemické léky bylinami nebo dotykem léčitele. Nemoc člověka vede k zastavení a zamyšlení. V rozšířeném pojetí je tedy nemoc lekcí a výzvou, aby člověk uvedl svoji bytost do souladu s kosmickými zákony.

Každý člověk může být otevřeným průplavem kosmické energie. Kosmická a mentální energie může pomoci při léčení mnoha chorob a může provádět i to, co označujeme jako zázrak. Avšak žádný léčitel nemůže prohlásit, že vyléčí každého, protože nemůže vnutit žádnému člověku proti jeho vůli touhu po duchovním pokroku. Přijetí této pokory patří k vlastnostem dobrého léčitele.

Léčení mentální energií může pro někoho znamenat také jeden z prvních kroků k pochopení duchovní podstaty lidské existence.

Takové léčení však klade vysoké požadavky na osobnost terapeuta. Vlastnosti a schopnosti osob vyvolených k tomuto umění léčit byly v minulosti rozvíjeny různými tajnými postupy a jejich výchova trvala velmi dlouho.

LÉČILO SE RUKAMA, PÁNI DOKTOŘI!

Symbolem a znamením medicíny je Aeskulapova hůl ovinutá hadem, která je dědicstvím řecko-římské kultury. Biologa především zaujme systematické určení hada a hledání důvodů, proč právě tento druh je symbolem lékařů. Odborníci tvrdí, že se jedná o užovku Aeskulapovu, čili stromovou (*Elaphe longissima*), jejíž štíhlost i svalová síla, pohyblivost i elegance představují souhrn tělesných vlastností, které reprezentují optimální stav těla a samo zdraví.

Nemám v úmyslu zde rozebírat hadí kultury a přístup různých kultur k symbolu hada. Poučení vidím spíše v tom, že moderní medicína 20. století se svým symbolem hlásí k mýtu řeckého boha lékařství. Aeskulapos je latinská podoba řeckého jména Asklépios.

Asklépios byl synem Apollóna – boha Slunce. Do jeho svatyní přicházeli nemocní hledat úlevu ve svých bolestech a nemocech. Prosebník, který za ním přišel, strávil noc na podlaze chrámu a léčebný postup mu byl zjeven, nebo proběhl ve spánku. Od Asklépia odvozoval svůj původ i řecký lékař Hippokratés (469 - 399 př.n.l.), jehož přísahu dodnes skládají absolventi lékařské fakulty.

Avšak to, že Asklépios léčil rukama, myslí a prováděl „zázraky“, představitelé moderní medicíny veřejně zesměšňují.

Přední představitelé současné medicíny odmítají alternativní a mentální medicínu jako pavědy a šarlatánství, lákavé pouze pro nevzdělanou veřejnost. Z historie lidské společnosti v posledním tisíciletí víme, že různé autority mnohokrát odmítaly zkušenosti a poznatky, které nezapadaly do stereotypu myšlení a představ v dané době.

A i když v myšlení vědců zatím převažuje materialismus, můžeme oprávněně doufat, že z množství nahromaděných poznatků vyplyne nutnost přehodnocení základních koncepcí biologie, medicíny i filozofie, přehodnocení našich představ o člověku jako integrativní součásti vesmíru. Se změnou našich vědeckých koncepcí bychom pak mohli v budoucnu vychovávat z talentovaných lékařů a přírodovědců v postgraduálních kurzech lékaře duchovní medicíny jako vyšší formy medicíny pro 3.tisíciletí.

Prof. RNDr. Anna STRUNECKÁ, DrSc.